

การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา
ตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 27 (ร้อยเอ็ด)

A STUDY STATE AND PROBLEMS OF THE DUAL EDUCATION CURRICULUM
IMPLEMENTATION PROGRAM AT SECONDARY SCHOOL UNDER THE SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 27 (ROI ED)

นางสาวธัญญารักษ์ คอนคำ *

Tanyaporn Khonkum

รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง **

Assoc. Prof. Jurairat Sudrung, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (ร้อยเอ็ด) ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (ร้อยเอ็ด) จำนวน 33 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตร และครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น 123 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ซึ่งจัดส่งถึงผู้ให้ข้อมูลและรับกลับคืนทางไปรษณีย์ มีอัตราการตอบกลับร้อยละ 78

ผลการวิจัย 1) งานบริหารหลักสูตร ภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก ปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดแผนการเรียน ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.27 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 อยู่ในระดับน้อย 2) งานสอน ภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการสอน มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมาก ปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำความเข้าใจในหลักสูตรและปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.10 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 อยู่ในระดับน้อย

*นิสิตปริญญาโทบัณฑิตศึกษานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการ และภาวะผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student of Educational Supervision Division, Department of Educational Policy Management and Leadership,

Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: pear_02@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการ และภาวะผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Educational Supervision Division, Department of Educational Policy Management and Leadership,

Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: jurairat.su@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

The objectives of this research were to study the state and problems of the dual education curriculum implementation program at secondary school under the secondary education service area office 27 (Roi Ed). The research population was 33 schools that related to the state of the dual education curriculum implementation program at secondary school under the secondary education service area office 27 (Roi Ed). There were 123 people participated in this research as a research population including Director, Deputy Director, Academic Affairs: Head of Curriculum Administrator and vocational college's teacher. The research instrument were two questionnaires.

Research findings showed that 1) In the part of curriculum management found that the practice is at a high level. When considering each aspect, the research found that public relations course for parents and communities is at a high level (100 percent, mean = 3.98), the problem of the curriculum is at a low level (84.27 percent, mean = 2.00) 2) In the part of teaching found that the practice is at a high level. When considering each aspect, the research found that teaching planning is at a high level (100 percent, mean = 4.42). The problem of the curriculum is at a low level. When considering each aspect, the research found that understanding the curriculum and adjusting to being in line with local's conditions and needs experiences the most problems (77.10 percent, mean = 1.97).

คำสำคัญ: การใช้หลักสูตรทวิศึกษา

KEYWORDS: DUAL CURRICULUM

บทนำ

แนวโน้มความต้องการทางด้านแรงงาน และการจ้างงานของประเทศไทยหลากหลายขึ้น สืบเนื่องจากนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี จนเกิดแรงผลักดันให้ประเทศไทยต้องมีการเตรียมความพร้อมให้ทันต่อกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยการสร้างคนหรือทรัพยากรมนุษย์ให้เพียงพอ และมีคุณภาพตรงกับความต้องการของกระแสเศรษฐกิจสังคม การส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนทางด้านสายอาชีพหรืออาชีวศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่ออนาคตของประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2558) ที่ได้กำหนดนโยบายการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงานทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวทุกภาคส่วนพร้อมทั้งเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนทางด้านอาชีพมากขึ้น แต่เนื่องจากสภาพปัจจุบันค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มุ่งเรียนประเภทสามัญศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จึงส่งผลให้ผลผลิตทางการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการกำลังคนในระดับฝีมือของสถานประกอบการ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) เห็นได้จากข้อมูลในปี พ.ศ. 2556 ที่กล่าวถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม 3.9 แสนคน และเกิดภาวะที่ขาดแคลนแรงงานเพิ่มเป็น 4 แสนคน และมีแนวโน้มที่การขาดแคลนแรงงานจะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สืบเนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรไทยที่ลดลง ขณะเดียวกันความต้องการทางด้านแรงงานที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ไทยรัฐ, 3 มิถุนายน 2557)

เพื่อแก้ปัญหาข้างต้นรัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ควบคู่กันไปเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ และสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดให้มีการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยจัดทำโครงการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามความถนัดความสนใจ โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจนทั่วถึงและรวดเร็วขึ้น สำหรับเป็นทางเลือกของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

นับถึงปัจจุบัน มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จำนวนทั้งหมด 530 โรงเรียน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2556) พบว่า จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นจังหวัดแรกที่ดำเนินโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ภายใต้โครงการที่มีชื่อว่า “ร้อยเอ็ดโมเดล” โดยเริ่มต้นเมื่อปี พ. ศ. 2553 ภายหลังจากที่ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2553 คณะผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (ร้อยเอ็ด) พร้อมผู้อำนวยการและครูโรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย เข้าหารือกับผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพเกษตรพิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อทำความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันเพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนสายสามัญในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเป้าหมายสำคัญในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่รองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน และผลสำเร็จของโครงการได้ปรากฏชัดเจนมากยิ่งขึ้นในปี 2558 เมื่อมีจำนวนผู้เรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าวมีจำนวนมากถึง 30,505 คน (คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬาสถานติบัญญัติแห่งชาติ, 2559) ซึ่งผู้สำเร็จในจำนวนนี้มาจากโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (ร้อยเอ็ด) ที่เข้าร่วมโครงการมากที่สุดถึง 33 โรงเรียน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (ร้อยเอ็ด) เพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการใช้หลักสูตรของโครงการในโรงเรียนให้ดีขึ้นและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาให้มากขึ้น และจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (ร้อยเอ็ด)
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 (ร้อยเอ็ด)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) ที่มีการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จำนวน 33 โรงเรียน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 33 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ 33 คน หัวหน้างานหลักสูตรหรือครูที่รับผิดชอบโครงการ 33 คน ครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา (แผนกวิชาช่างยนต์ การบัญชี และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ) 24 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 123 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ โดยใช้กรอบเนื้อหาการบริหารหลักสูตร ตามแนวคิดการใช้หลักสูตรของใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้แบ่งการใช้หลักสูตรเป็น 2 งาน ดังนี้

1. งานบริหารหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ การเตรียมบุคลากรในสถานศึกษา การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดแผนการเรียน การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

2. งานสอน ได้แก่ การทำความเข้าใจในหลักสูตรแม่บทและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ การจัดสอนซ่อมเสริม และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Check list) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) โดยได้แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ แต่ละฉบับจะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มบริหารวิชาการ และหัวหน้างานหลักสูตรหรือครูที่รับผิดชอบโครงการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) ที่ใช้หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการหลักสูตรเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ อายุ ตำแหน่ง การศึกษา ประสบการณ์สอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหา ด้านงานบริหารหลักสูตรและด้านงานสอน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากสาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถาม จำนวน 123 ฉบับ ทางไปรษณีย์ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย และกำหนดเวลาในการส่งคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม จากโรงเรียนที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ได้รับอัตราการตอบกลับร้อยละ 78 จากนั้นนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ จะถูกนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งมีรายละเอียดจากการคำนวณสถิติ ดังต่อไปนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีการวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

แบบสอบถามตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการหลักสูตรเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นแบบ โดยกำหนดคะแนนของคำตอบในแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการหลักสูตรเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มีผลปรากฏดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ และหัวหน้างานหลักสูตรหรือครูที่รับผิดชอบโครงการ จำนวน 72 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 51.40) มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 34.70) โดยเป็นหัวหน้างานหลักสูตรหรือครูที่รับผิดชอบโครงการ (ร้อยละ 52.80) และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 40.30) ส่วนครูผู้สอนแผนกวิชาช่างยนต์ การบัญชี และคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่สอนในโครงการ จำนวน 24 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากที่สุด (ร้อยละ 66.70) ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 45.580) มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 100.00) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 79.20) และส่วนใหญ่มิมีประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปี และ 11 – 15 ปี (ร้อยละ 29.20) เท่ากัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานบริหารหลักสูตร แบ่งออกเป็น 9 ด้านดังนี้

1. ด้านการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

สภาพด้านการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 99.60 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาร่วมกันศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร

โครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อกำหนดแผนการเรียน รายวิชา หน่วยกิต ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวะร่วมกันวิเคราะห์และทำความเข้าใจหลักสูตร เพื่อเป็นการวางแผนในการ จัดหาวัสดุหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้หลักสูตร เช่น คู่มือครู หนังสือเรียน อาคารสถานที่ สื่อในการ จัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวะ ฯลฯ ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.50 มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15 อยู่ในระดับน้อย

2. ด้านการเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

สภาพด้านการเตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 95.80 มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน และวิทยาลัยอาชีวะร่วมกันจัดประชุมชี้แจง เตรียมความพร้อม เพื่อเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตร มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการ เตรียมบุคลากรในโรงเรียน พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 79.53 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 อยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ หลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.90 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 อยู่ในระดับน้อย

3. ด้านการจัดครูเข้าสอน

สภาพด้านการจัดครูเข้าสอน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 99.07 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัย อาชีวะร่วมกันจัดทำแผนงานด้านการจัดครูเข้าสอนตามโครงสร้างหลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการจัดครูเข้าสอน พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 81.94 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน และวิทยาลัยอาชีวะร่วมกันจัดชั่วโมงให้กับครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวะในแต่ละรายวิชา ประสบปัญหามาก ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.30 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05 อยู่ในระดับน้อย

4. ด้านการจัดตารางสอน

สภาพด้านการจัดตารางสอน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 98.95 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัย อาชีวะร่วมกันจัดตารางสอนและตารางเรียน ตามโครงสร้างหลักสูตร โดยคำนึงถึงความสะดวกของนักเรียน มัธยมศึกษาในหลักสูตรและครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวะ มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการจัดตารางสอน พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อย ละ 83.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวะร่วมกันจัดตารางสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแผนการเรียนของ นักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตร ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.90 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 อยู่ใ นระดับน้อย

5. ด้านการจัดแผนการเรียน

สภาพด้านการจัดแผนการเรียน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 95.80 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนตามหลักสูตร โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.37 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการจัดแผนการเรียน พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 84.27 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนมีการจัดแผนการเรียนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.50 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 อยู่ในระดับน้อย

6. ด้านการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการเรียนรู้

สภาพด้านการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อย่างไร พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 97.23 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาร่วมกันจัดหาเอกสารหลักสูตร ตำราและเอกสารทางวิชาการ เพื่อให้ครูผู้สอน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาใช้ในชั้นเรียนอย่างเพียงพอ และคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาร่วมกันจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาใช้ในชั้นเรียน มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.60 เท่ากัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 เท่ากัน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้อย่างไร พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 78.50 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างไร เพื่อใช้สอนนักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตร ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.60 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 อยู่ในระดับน้อย

7. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร

สภาพด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 96.88 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้ทางวิทยาลัยอาชีวศึกษাজัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนของวิทยาลัย เช่น การจัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ ให้พร้อมต่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 77.43 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า โรงเรียนจัดงบประมาณในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตร ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.9 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 อยู่ในระดับน้อย

8. ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

สภาพด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 98.95 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษานำผลการนิเทศติดตามและผลการประเมินหลักสูตรไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 77.10 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาร่วมกันวางแผนการดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.20 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 อยู่ในระดับน้อย

9. ด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

สภาพด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่ครู นักเรียน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก และโรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรร่วมกับวิทยาลัยอาชีวะ มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เท่ากัน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครอง พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 74.30 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยการใช้สื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ ของโรงเรียน วารสารสื่อสารพิมพ์ ประชุม ฯลฯ ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.20 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับงานสอน แบ่งออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

สภาพด้านการทำความเข้าใจหลักสูตรและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีการเลือกเนื้อหาและประสบการณ์เรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตร และครูมีการวางแผนในการจัดทาสุดหลักสูตร หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้หลักสูตร เช่น เอกสารประกอบการเรียนในรายวิชากลุ่มทักษะวิชาชีพ อาคารสถานที่ในวิทยาลัยอาชีวะ สื่อการเรียนรู้ ฯลฯ มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.29 เท่ากัน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการทำความเข้าใจหลักสูตรและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 77.10 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีการศึกษาโครงสร้างหลักสูตรโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) และปรับให้เหมาะสมกับนักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตร ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.20 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.12 ในระดับน้อย

2. ด้านการวางแผนการสอน

สภาพด้านการวางแผนการสอน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีการออกแบบบทเรียนโดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตรได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัญหาด้านการวางแผนการสอน พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 72.93 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูวางแผนการสอนล่วงหน้าร่วมกับคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อช่วยให้ดำเนินกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.20 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 อยู่ในระดับน้อย

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตรได้ฝึกทักษะทางวิชาชีพขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม ครูจัด

กิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตร และบูรณาการทักษะทางวิชาชีพ และครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตรได้แสดงออกทางความรู้และทักษะทางวิชาชีพในกิจกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาชีพต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยอาชีวะ มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.33 เท่ากัน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 75.82 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเริ่มให้นักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตร มีทักษะวิชาชีพเบื้องต้นที่จะเป็นพื้นฐานที่จะเรียนวิชาชีพขั้นสูงได้ ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.30 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.79 อยู่ในระดับน้อย

4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอน

สภาพด้านการพัฒนาและใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูเลือกใช้สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา และผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพตามแนวทางของหลักสูตร มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการพัฒนาและใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 62.50 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.80 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับรายวิชากลุ่มทักษะวิชาชีพตามหลักสูตร และสนับสนุนให้นักเรียนมัธยมในหลักสูตรศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจาก Application ต่าง ๆ เช่น Google classroom เป็นต้น ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 เท่ากัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 เท่ากัน อยู่ในระดับน้อย

5. ด้านการจัดสอนซ่อมเสริม

สภาพด้านการจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูมีการใช้เทคโนโลยีช่วยสอนในการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ในเวลาที่สะดวก มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการจัดสอนซ่อมเสริม พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 71.88 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูจัดสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตรที่มีปัญหาทางการเรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และครูคัดเลือกนักเรียนที่จะได้รับการสอนเสริม โดยการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล จากบันทึกหลังการสอนที่ทำให้เห็นพัฒนาการทางการเรียน ความแตกต่างพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนกับผู้เรียนในหลักสูตร ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 เท่ากัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 เท่ากัน อยู่ในระดับน้อย

6. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูแจ้งวัตถุประสงค์วิธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้นักเรียนมัธยมศึกษาในหลักสูตรทราบล่วงหน้า และครูใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา และทักษะทางวิชาชีพ มีการปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 เท่ากัน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.16 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.56 อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูได้ศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 กำหนด ประสบปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 อยู่ในระดับน้อย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรโครงการหลักสูตรเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ได้ข้อค้นพบที่สำคัญดังนี้

งานบริหารหลักสูตร

ด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชนมีการปฏิบัติมากที่สุด ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการนำหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเรื่องที่ใหม่จึงจำเป็นที่คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) รวมถึงครูผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จะต้องทำหน้าที่ในการชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนถึงจุดมุ่งหมาย การดำเนินการ และผลของการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงจำเป็นจะต้องทราบทุกอย่างเกี่ยวกับหลักสูตร และเริ่มต้นทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรคือการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อการสื่อสารสองทางและเสริมสร้างให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตร ป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด ขจัดและลดสาเหตุแห่งการขัดแย้ง รวมทั้งสนับสนุนนโยบายการดำเนินการใช้หลักสูตร จึงเป็นภารกิจสำคัญของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) แก่ผู้ปกครองและชุมชน เป็นหน้าที่ของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรที่จัดทำขึ้น อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การออกเอกสาร สิ่งพิมพ์ การใช้สื่อมวลชน เป็นต้น

ปัญหาการในดำเนินงานบริหารหลักสูตร พบว่า ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ การจัดแผนการเรียน ทั้ง ๆ ที่การจัดแผนการเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารหลักสูตร เนื่องจากเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้เตรียมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จึงควรหาความรู้เกี่ยวกับข้อมูลการจัดแผนการเรียนตามเล่มคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อนำมาวิเคราะห์ออกแบบแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนของนักเรียนในโครงการให้ประสบความสำเร็จมากที่สุด อีกทั้งยังต้องยึดหลักตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง โดยผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สอดคล้องกับที่ ปรียาพร วงศ์อนันต์โรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาต้องจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน โดยต้องจัดทำให้ครบทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีจุดหมาย โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ เช่น ผลการสำรวจสภาพท้องถิ่น อุตสาหกรรม และความต้องการของผู้ปกครอง ความ

ต้องการของนักเรียน ความต้องการของสถานประกอบการ ความพร้อมของสถานศึกษา ดังนั้นในการจัดแผนการเรียน คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวะควรจะต้องร่วมกันจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนด เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดอีกด้วย

งานสอน

ด้านการวางแผนการสอนมีผู้ปฏิบัติมากที่สุด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนอย่างมากในหลักสูตรนี้ เนื่องจากหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นหลักสูตรใหม่ที่มีผู้เรียนเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่มีทักษะทางวิชาชีพมาก่อน ครูผู้สอนจึงจะต้องมีการวางแผนการสอนให้มีความครอบคลุมในเนื้อหาวิชาการและทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งการเตรียมการสอนล่วงหน้าจะทำให้ครูอาชีวะมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะจะต้องศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแผนกวิชาที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการ จุดหมายของหลักสูตรเพื่อให้การสอนบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ สอดคล้องกับ บุญเลี้ยง พุ่มทอง (2553) ได้กล่าวว่า การวางแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ แผนการสอนควรจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แผนการสอนระยะยาว คือ การจัดทำแผนการสอน เป็นรายภาคหรือรายปีและแผนการสอนระยะสั้น คือ การนำแผนการสอนระยะยาวมาขยายรายละเอียดสำหรับการสอนในแต่ละครั้ง ดังนั้นครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะจะต้องวางแผนและเขียนแผนการสอนอย่างรอบคอบ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

ปัญหาด้านงานสอน พบว่า การทำความเข้าใจในหลักสูตรและปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นประสบปัญหามากที่สุด เนื่องจากครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรนี้เท่าที่ควร จึงอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนและผิดพลาดในการนำหลักสูตรไปใช้ได้ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวะจึงควรร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องต่อเนื่องกัน อีกทั้งครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะจึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวะและท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด อุทรานันท์ (2542 อ่างถึงใน ขวลิศ ชูกำแพง (2551)) ได้กล่าวว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรกลางที่ยกร่างขึ้นมา เพื่อใช้กับประชากรโดยส่วนรวมนั้นมักจะไม่สามารถสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้นควรจะได้มีการปรับปรุงหลักสูตรกลางที่มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้น ๆ ดังนั้นการที่นำหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงต้องปรับให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นหรือบริบทของโรงเรียนหรือวิทยาลัยอาชีวะนั้น ๆ อีกทั้งครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะควรต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง เพราะครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวะเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนของการนำหลักสูตรไปใช้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาควรหาความรู้เกี่ยวกับข้อมูลการจัดแผนการเรียนตามเล่มคู่มือแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อนำมาวิเคราะห์ออกแบบแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนของนักเรียนในโครงการ

2. คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาควรร่วมมือกันจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแม่บทและปรับให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาและท้องถิ่นนั้น ๆ ให้กับครูผู้สอนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาของการใช้หลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการใช้หลักสูตรนี้ทั่วทั้งประเทศไทย เพื่อออกแบบแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการดำเนินงานการใช้หลักสูตรโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการใช้หลักสูตรนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอก ดาว์พงษ์

รัตนสุวรรณ). กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). เอกสารประกอบร่างการจัดการศึกษาโครงการเรียนร่วม

หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.

คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2559). รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา). กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร:หลักการและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

วิกฤต! แรงงานขาดแคลน ทำไมเด็กเรียนอาชีวน้อยลง?. (2557, 3 มิถุนายน). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นจาก

<https://www.thairath.co.th/content/426863>

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อาร์ แอนด์ ปรีนธ์.

สงัด อุทรานันท์. (2542). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: วงเดือนการพิมพ์.

สพฐ.ส่งเสริมเรียนต่อสายอาชีพ. (2561, 12 มีนาคม). สยามรัฐออนไลน์. สืบค้นจาก

<https://siamrath.co.th/n/32331>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แนวทางการจัดการศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2561, กันยายน 3). หนังสือเวียน เรื่อง การจัดสรรงบประมาณ

โครงการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย – ปวช. (ทวิศึกษา)

ภาคเรียนที่ 1/2561, ศธ 04229/951. สืบค้นจาก

<http://www.mskyt28.info/document/b7ca88ef677faf3e0a8c8e0992a78447.pdf>